

Gemeente Rotterdam

College van Burgemeester en Wethouders

Jeannette Baljeu

Wethouder Verkeer, Vervoer en Organisatie

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
Rotterdam

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: <http://www.rotterdam.nl>

E-mail: beleid@bsd.rotterdam.nl

Fax: 010 - 413 02 50

Inlichtingen: M. van Leeuwen

Telefoon: 010 - 489 4881

Ons kenmerk: 08/ 130587

Aantal bijlagen: 1

Betreft: Onderzoek buslijn 77

Datum: 29 april 2008

Commissie ESMV

Geachte commissieleden,

Zoals toegezegd tijdens de vergadering van uw commissie op 31 januari jl. wil ik u middels deze brief informeren over de uitkomsten van het onderzoek naar de OV-behoefte in Charlois. Dit onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de motie De Kleijn, waarin verzocht wordt om terugkeer van de voormalige route van buslijn 77.

Opzet onderzoek

Om de vervoerbehoeften in Charlois goed in kaart te brengen heeft de stadsregio opdracht gegeven aan de RET om een onderzoek te verrichten en, indien daar aanleiding voor is, voorstellen voor aanpassing van het ov-netwerk te ontwikkelen. Ten behoeve van het onderzoek is allereerst een analyse gemaakt van het huidige openbaar vervoer gebruik. Vervolgens is gekeken naar de ligging en gebruik van ziekenhuizen, ouderenvoorzieningen en onderwijsinstellingen, mede op basis van informatie verkregen van deelgemeente en bewonersorganisaties. Met behulp van reizigersgegevens van de 'oude' lijn 77 is een schatting gemaakt van de vervoerbehoefte op diverse verbindingen. Als onderdeel van het onderzoek heeft, onder regie van de deelgemeente, een prettig en constructief gesprek plaatsgevonden met het Actiecomité Red Bus 77 en diverse bewonersorganisaties.

Conclusie van het onderzoek

De conclusie luidt dat het huidige netwerk goed voorziet in de drukste reizigersstromen. Voor enkele lokale relaties geldt echter dat hoewel deze mogelijk zijn soms met een zodanige kwaliteit hebben (omweg en/of overstap) dat dit voor reizigers niet aantrekkelijk is. De hieruit resulterende 'vervoerbehoefte' waar het huidige netwerk niet goed in voorziet, betreft 930 reizigers per richting per dag. Per afzonderlijke relatie gaat het soms om enkele tientallen reizigers. Het accent ligt echter op de verbindingen tussen de wijken Carnisse, Pendrecht en Zuidwijk, en vanuit deze wijken met het Zuiderziekenhuis. Bij elkaar betreft dit een vervoerbehoefte van 680 reizigers. In bijlage 1 vindt u een uitgebreide samenvatting van het onderzoek.

Voorstel

Op basis hiervan wordt voorgesteld een nieuwe ringlijn in te stellen die een groot deel van Charlois met het Zuiderziekenhuis verbindt. Tevens kan de verbinding tussen het Zuidplein en het Clara-ziekenhuis verbeterd worden door deze (opnieuw) via Zuidwijk te leiden en een hogere frequentie te geven. Andere denkbare maatregelen, zoals het doorkoppelen van lijnen op het Zuidplein of het herstel van de volledige oude route van lijn 77, leiden niet tot gewenste resultaten of vergen onevenredige inzet van middelen. Genoemde wijzigingen worden opgenomen in het vervoerplan 2009 van de RET.

Gezien de uitkomsten van het onderzoek, waaruit blijkt dat een oplossing niet noodzakelijk is maar wel in een behoefte voorziet, acht ik het wenselijk om op korte termijn een oplossing te bieden voor de belangrijkste vervoerbehoeften. Hierin wordt het beste voorzien door de

invoering van een definitieve oplossing – de nieuwe ringlijn die in zou gaan per einde van het jaar - naar voren te halen. De vervroegde invoering is mogelijk per 7 juli (start zomerdienst). Het bleek helaas niet mogelijk om eerder te starten de redenen hiervoor zijn dat voor de nieuwe buslijn circa 10 extra buschauffeurs nodig zijn. Juist in de zomerperiode is er krapte door verlof, de RET heeft dit personeel niet beschikbaar en moet deze mensen extern werven. Daarnaast moet de infrastructuur worden aangepast en de informatie naar de reizigers moet worden opgestart (bijvoorbeeld op de haltes). Afsluitend moet de nieuwe dienstregeling tenminste 28 dagen voor de start aan de OR worden voorgelegd

De meerkosten voor de periode juli-december bedragen ca. € 380.000. De SRR heeft zich bereid verklaart deze kosten te dekken. De overige voorstellen zoals de bediening van het Clara ziekenhuis en de bediening op Katendrecht worden meegenomen in het nieuwe vervoerplan.

Ik ga er vanuit dat met bovenstaande informatie de toezegging ten aanzien van het terugbrengen van de voormalige route van buslijn 77 als afgedaan kan worden beschouwd.

Met vriendelijke groet,

Mw. J.N. Baljeu
Wethouder Verkeer, Vervoer en Organisatie

Bijlage1 Samenvatting Vervoeronderzoek Charlois

OV-netwerk en gebruik

Charlois wordt bediend door metro, tram en bus. Metro en de TramPlus lijn 25 bieden de verbinding met de Rechter Maasoever. De buslijnen zijn vooral gericht op het Zuidplein, waar reizigers kunnen overstappen op de metro. Deze buslijnen, en ook tramlijn 2 van Charlois naar IJsselmonde, bieden tevens lokale verbindingen, bijvoorbeeld met de ziekenhuizen en de winkelcentra.

Zowel het aanbod (2.300 ritten per dag) als het gebruik van het openbaar vervoer in Charlois is hoog. Bij de bus behoren de lijnen 66, 68, 70, 73 en 76, met een bezetting van 3.000 a 5.000 reizigers per dag (beide richtingen samen) tot de drukste lijnen van Rotterdam. Deze lijnen rijden vanuit verschillende wijken in een tamelijk rechtstreekse route naar het Zuidplein. Het Zuidplein blijkt daarbij de meest gebruikte halte, gevolgd door metrostation Slinge. Deze cijfers maken duidelijk dat de snelle verbindingen van en naar het Zuidplein door reizigers goed gebruikt worden.

Voor de lijnen 75 en 77 is het gebruik gedetailleerder bekeken. Lijn 75 verzorgt sinds december 2006 de verbinding tussen het Clara Ziekenhuis, station Lombardijen en het Zuidplein. Met 660 reizigers per dag is het, ten opzichte van de andere lijnen in het gebied, een rustige lijn. De reizigers die bij het Clara ziekenhuis instappen (86 per dag), blijken voornamelijk naar station Lombardijen en het Zuidplein te gaan en hier over te stappen op andere lijnen. Slechts enkelen stappen uit bij de tussengelegen haltes in Lombardijen en Vreewijk.

De huidige lijn 77 rijdt vanaf Katendrecht via metrostation Rijnhaven, de Randweg en Strevelsweg naar het Zuidplein. Het drukst is het traject tussen Katendrecht en Rijnhaven (1.690 reizigers) en tussen de Strevelsweg en het Zuidplein (1.400 reizigers). Op het hiertussen gelegen traject Breeplein – Rijnhaven is de bezetting met 1.000 reizigers duidelijk lager. De meeste Katendrechtse reizigers gebruiken lijn 77 voor een reis naar metrostation Rijnhaven.

Vervoerbehoefden

In het kader van dit onderzoek is specifiek gekeken naar de behoefte aan lokale verbindingen, waar het huidige ov-aanbod onvoldoende wordt ervaren. Hiertoe is het volgende in kaart gebracht:

- de ligging van woonvoorzieningen voor ouderen, en hun ov-bediening
- de herkomst van patiënten en medewerkers van de ziekenhuislocaties MCRZ Zuider en Clara
- de herkomst van leerlingen van de scholen in Charlois en Feijenoord
- de wensen die leven onder bewoners, via gesprekken met de deelgemeente, bewonersorganisaties en het Actiecomité 'Red bus 77'.

De belangrijkste conclusies hieruit zijn de volgende.

- Ziekenhuizen. Voor bewoners van Charlois is het Zuiderziekenhuis een belangrijker bestemming dan het Clara-ziekenhuis. In de huidige situatie zijn beide ziekenhuizen met het openbaar vervoer bereikbaar, maar vanuit Charlois is meestal een overstap nodig. Vanuit Pendrecht en Zuidwijk naar het

Zuiderziekenhuis komt daar ook nog een forse omweg bij, en naar het Clara-ziekenhuis hebben reizigers te maken met de lage frequentie van lijn 75. Hoewel de huidige bediening aan de minimumeisen voldoet, is daarom aannemelijk dat bij verbetering méér reizigers naar de ziekenhuizen van het ov gebruik gaan maken.

- Ouderenvoorzieningen. De ouderencomplexen in Charlois liggen alle in de nabijheid van een OV-halte. Voor enkele locaties, ihb Waelestein en Sonneburgh, geldt daarbij wel dat de huidige ov-bediening beperkt is. Verbetering is hier gewenst. Verder is ook gekeken naar het gebruik van voorzieningen door (in het bijzonder) ouderen. Daarbij valt het volgende op:
 - Bewoners van Pendrecht maken gebruik van voorzieningen in Zuidwijk en v.v. In het huidige netwerk is dit alleen mogelijk met een overstap bij metrostation Slinge. Op een dergelijk korte afstand is dat een obstakel voor het gebruik van het openbaar vervoer. Een vergelijkbaar probleem speelt (in mindere mate) voor de relatie tussen Zuidwijk en Carnisse.
 - Vanuit verschillende wijken in Charlois, en ook Feijenoord, geven ouderen aan de vrijdagse Asterlo-markt in Zuidwijk te bezoeken. Deze reis vergt in een aantal gevallen een overstap en/of een omweg. Aangezien de markt éénmaal per week is, gaat het hierbij gemiddeld genomen om een beperkt aantal reizigers.
 - Vanuit Katendrecht wordt gebruik gemaakt van winkels aan de Groene Hilledijk. Hoewel de huidige lijn 77 deze verbinding biedt, wordt de bereikbaarheid toch als onvoldoende ervaren.

- Onderwijs. Charlois kent diverse onderwijsinstellingen met leerlingen uit de gehele deelgemeente, en ook bezoeken leerlingen uit Charlois scholen in de deelgemeente Feijenoord en omgekeerd. De meeste van deze relaties kunnen goed worden afgelegd in het huidige netwerk. Hierbij moet bedacht worden dat scholieren veel belang hechten aan een hoge frequentie (niet lang wachten en niet te vroeg op school aankomen), en geen sterke weerstand hebben tegen overstappen en de loopafstand naar de halte. Dat betekent dat de structuur van het huidige netwerk, met hoogfrequente verbindingen van tram, metro en bus naar het Zuidplein met overstapgelegenheid, per saldo goed aansluit op de vervoerbehoefte van scholieren.

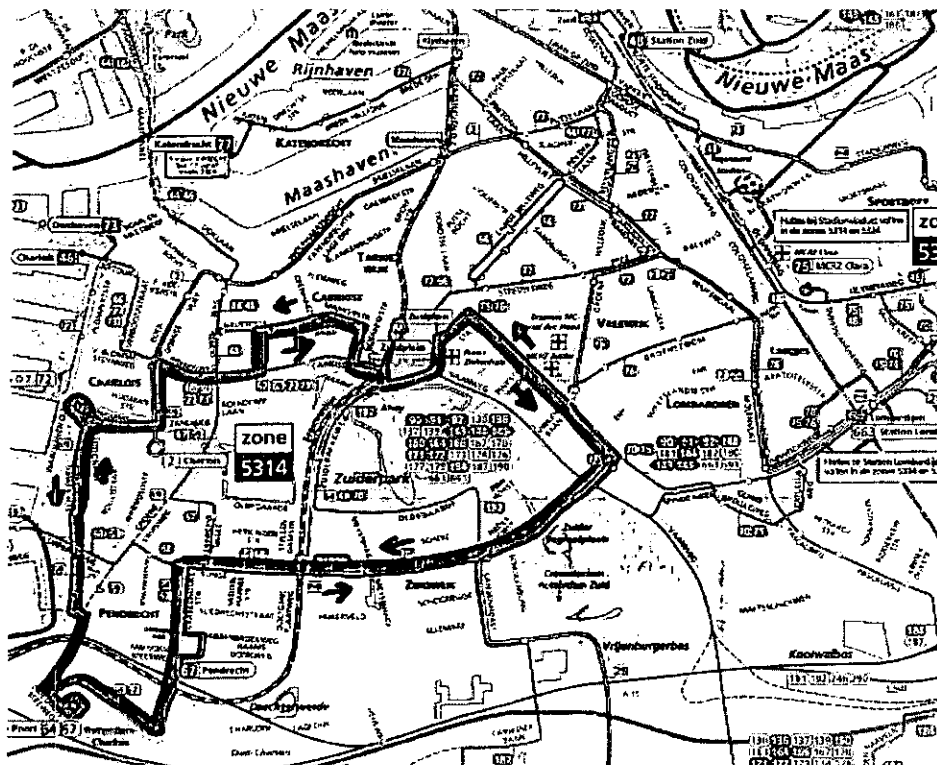
Voor enkele lokale relaties geldt dus dat deze wel mogelijk zijn, maar soms met een zodanige kwaliteit (omweg en/of overstap) dat dit voor reizigers niet aantrekkelijk is. De hieruit resulterende 'vervoerbehoefte' waar het huidige netwerk niet goed in voorziet, betreft 930 reizigers per richting per dag. Per afzonderlijke relatie gaat het soms om enkele tientallen reizigers. Het accent ligt echter op de verbindingen tussen de wijken Carnisse, Pendrecht en Zuidwijk, en vanuit deze wijken met het Zuiderziekenhuis. Bij elkaar betreft dit een vervoerbehoefte van 680 reizigers. Ook de verbinding vanuit Charlois naar het Clara-ziekenhuis heeft reizigerspotentieel.

Voorgestelde oplossingen

Er is gekeken of op bovenstaande punten verbetering kan worden gerealiseerd, waarbij de kosten in redelijke verhouding staan tot de ervaren knelpunten in Charlois (maar ook in andere gebieden in de stad). Op basis hiervan worden de volgende maatregelen voorgesteld.

- Instellen van een Ringlijn Charlois, door de wijken Carnisse, Pendrecht, Zuidwijk en langs de voorzieningen Waelenstein, Sonneburgh, zorghotel Charloisse Poort, Zuider ziekenhuis en het Zuidplein (zie kaart op de volgende bladzijde). Deze lijn voorziet in de gevraagde overstapvrije verbindingen tussen de wijken en met het Zuiderziekenhuis, en biedt de mogelijkheid om over te stappen op TramPlus lijn 25. De lijn zal worden uitgevoerd als 'Servicebus', waarbij in het materieel en de klantbenadering specifiek gericht wordt op ouderen en in zijn algemeenheid reizigers met beperkte mobiliteit. Er wordt gereden vanaf het einde van de ochtendspits tot de afloop van het avondbezoekuur, met overdag een halfuurdienst.
- Bediening van het Clara-ziekenhuis door de helft van de ritten van de huidige lijn 70 naar Clara te laten rijden. Voor Clara betekent dit een hogere frequentie dan de huidige lijn 75, en (herstel van) een rechtstreekse verbinding met Zuidwijk.
- Voor Katendrecht wordt een verbetering gerealiseerd door de frequentie van lijn 77 te verhogen tot een kwartierdienst overdag. Hiervan profiteren zowel de reizigers die overstappen op de metro, als de reizigers die verder reizen naar de Groene Hilledijk en het Zuidplein. Er moet nog worden bekeken of een andere ligging van de halten bij de Randweg en Strevelsweg mogelijk is, zodat een kortere loopafstand naar de winkels van de Groene Hilledijk ontstaat en de overstap op lijn 25 naar het Zuiderziekenhuis gemakkelijker wordt.

Voorgestelde route ringlijn Charlois, ingetekend op de RET-lijnnetkaart 2008

De volgende oplossingen zijn beschouwd en worden *niet* aanbevolen:

- Doorkoppelen van lijnen op het Zuidplein. De lijnen naar het Zuidplein hebben een uiteenlopend aantal reizigers en daardoor een verschillende frequentie, zodat koppeling ertoe leidt dat op een van beide 'lijndelen' een

te hoge of juist een te lage frequentie wordt geboden. Om die reden wordt de voorkeur gegeven aan het instellen van de nieuwe ringlijn.

- Terugkeer van de 'oude' lijn 77 op het volledige traject, dus tussen Carnisse en Katendrecht. Met het in dienst komen van tramlijn 25 en routewijzigingen van andere buslijnen, is dit niet meer optimaal. Het betekent dat de bus ruim 3 kilometer 'naast' TramPlus lijn 25 rijdt, en dat is geen effectieve inzet van bussen. Voor de verschillende deeltrajecten gelden de volgende overwegingen:
 - a. Tussen Carnisse en het Zuiderziekenhuis voegt de voorgestelde route van de ringlijn meer toe dan de oude route van lijn 77 (die grotendeels parallel loopt aan lijn 67 en niet de ouderenvoorzieningen bedient).
 - b. Tussen Katendrecht en de Strevelsweg is de route van de huidige lijn 77 identiek aan de oude lijn 77. Verbetering van de verbinding tussen Katendrecht en de Groene Hilledijk kan niet worden gerealiseerd met een andere route, maar (misschien) wel met een andere situering van de halten.
 - c. Blijft over de ontbrekende schakel tussen Strevelsweg en Zuiderziekenhuis. Deze is van belang voor reizigers vanuit Zuidwijk richting Hilledijk, en vanuit Katendrecht richting Zuiderziekenhuis en verder. Het betreft hier beperkte aantallen, waarvoor bovendien een overstapverbinding vaak een alternatief is.